

Duče zahteva kapituliranje Francije

MUSSOLINI OBLJUBLJA MIR EVROPI LE POD POGOJEM, DA VLAĐA V PARIZU UGODI "PRAVIČNIM ZAHTEVAM NOVE ITALIJE". — SLAVOSPEV OBOROŽEVANJU IN SILI

V nedeljo 26. marca je Italija slavila 20-letnico ustanovitve prve fašistične čete. Mussolini je imel ob tej priliki v Rimu "zgodovinski" govor, ki bo morda res postal zgodovinski. Razširjen je bil po radiu v vsej svetu. V Chicagu na primer so ga oddajale kar tri radijske postaje, dasi bi ena zadostovala.

Francija ga napeto poslušala

Najbolji napeto je poslušala Mussolinijev Francija, kajti gre se za njeno kožo in govoril je predvsem nji. Francija ima v Sredozemskem morju velike interese. Sueški prekop je pod njenim gospodarsko kontrolo. Tunis je v Afriki, oddaljen le kakih 250 milij od Italije, je pod francosko oblastjo. Tunis je več strateškega važnosti. Italija ga hoče zase. Ako ga dobi, bo Sredozemsko more res postalo "naše (italijansko) more", kakor ga zdaj imenujejo v Italiji. Ako Francija Italiji prepuсти Tunis, bi to v praksi posnilo, da preneha biti velesila na Sredozemskem morju in bi bila za promet po njemu odvisna od milosti Italije, ki bi potem lahko vladi v Parizu narekovala nadaljnje pogoje, oziroma zahtevala nove koncesije.

Sueški prekop

Sueški prekop veže Sredozemsko z Rdečim morem. Dolg je kakih 100 milij. Sueški prekop je "življenska žila" Velike Britanije, ker ji je zelo skrajšal pot v Indijo in v njene druge posesti na Pacifik. Zdaj, ko je Italija z osvojitvijo Etiopije "cesarstvo", je Su-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Pomoč Zed. držav v vojni Japonske proti Kitajski najbolj izdatna

Iz raznih poročil o izvozni trgovini Zed. držav na Japonsko je razvidno, da dobiva mikadovo cesarstvo za svojo vojno na Kitajskem večino potreščin, kakršnih nima doma, skoraj izključno iz Zed. držav. Na primer, železo, bomba, razne rudnine, kemikalije itd. Ameriški misjonar dr. Walter, ki deluje med Kitajci že veliko let, je dejal, da Japonska ne bi mogla voditi te vojne, ne postaja velesila v militarističnem po-

menu besede, ako je ne bi zalaže s potrebnim materialom Zed. države.

Zanimivo je, da je Roosevelt proglašil neutralnost naše dežele v Španiji čim je tam izbruhnila civilna vojna; s tem smo udarili špansko republiko in pomagali fašistom. Cisto drugače pa se ravna ista zvezna vlada pod predsednikom Rooseveltom v vojni v Aziji. Neutralnosti ni proglašila, zaradi tega japonska vlada kupuje v Zed. državah kolikor in kar hoče, aka ima denar, ali pa kredit, da plača. Kitajska pa nima ladij, je blokirana in je vsled takih krivičnih neutralnosti le ona na škodi.

"MAJSKI GLAS" BO IMEL BOGATO VSEBINO

Revija "Majski Glas" je v delu. Izšla bo na 84 straneh z izbrano, bogato vsebino in fino ilustrirana. Daljšo študijo o civilni vojni v Španiji je priredil in jo za prihodnji Majski Glas že poslal Joško Oven. Povabljeni na sodelovanje so vsi naši starci sotrudniki in nekaj novih.

Kot običajno, bo imel tudi letošnji "Majski Glas" angleški formi vlade.

Ilustracije bodo izbrane. Po- sebno zanimive bodo one, ki se tičajo političnih dogodkov.

Gradivo v "Majski Glas" je treba postati najpoznejne do 10. aprila. Cene za naročila so navedene na 2. strani v 6. in 7. koloni spodaj.

Zvezni kongres (zbornica poslancev) je dne 23. marca sprejela brez vsake razprave predloga, ki določa deportiranje tujcev, ki propagirajo kakršnokoli spremembu v ameriški formi vlade.

Sedanji zakon določa deportiranje le onih tujcev, ki propagirajo NASILNO strmolagljevanje vlade. Predloga za deportiranje nedržavljanov, ki propagirajo SPREMENBE v obliki ameriške vlade, je torej velik skok v — reakcijo. In zbornica poslancev jo je sprejela — brez RAZPRAVE.

BOJ MED CIO IN AFL PODPORA FAŠIZMU

Velike ribe žro male, je pravilo divjine

V naturi prevladuje staro pravilo, da močnejši prevlada. Velike ribe žro male.

Civilizacija pa je doseglja, da protektira male ribe pred velikimi, šibke živali pred zvermi in — človekom.

Odpravila je telesno sužnost in zaščitila male narode.

To je zdaj zopet minulo. Dočim so šibke živali še zaščitene pred zvermi in človekom, so mali narodi postali plen velikih zveri, katere jih svobodno mravljajo.

Ponosni, kulturno in gospodarsko uspevajoči češki narod, je danes kakor četveronožni plen v gobcu levinja, ki ga nese v nasičenje svojim mladim. Mnogi drugi so enako na vrsti.

Dva diktatorja v Evropi plenita nemoteno, kakor levi v džungli.

Male dežele, mali in veliki narodi, kot je na primer kitajski, begajo kakor preplašene živali pred divjajočimi zvermi. Nikjer ni zavjeta, nihče jim ne nudi zaščite.

Svet, ki je smatal, da je leta 1918 dosegel stopnjo mirnega razvoja, pravico za vse narode, da sami odločujejo o svoji usodi, in družbo svetovnega sodelovanja v korist vseh v področju lige narodov, je danes bolj nestabilen, kakor je bil leta 1914. In vzrok temu je isti: KRIVIČNI družabni red. Imperializem in kapitalizem.

Dokler ta vzrok ne pada, dokler ga človeštvo ne iztrebi, bo imelo barbarizem, v kakršnem civilizacija ne more imeti drugega kakor padanje, ustajanje in spet padanje pod križem.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Ceški poslaniki v državah, ki Hitlerju niso prijazne, nočejo izročiti svojih uradov Nemčiji, kakor jim je bilo ukazano iz Berlinja. Vzlič temu upiranju so oni zdaj diplomati brez države. Njihov protest je odobravanje vreden, toda sila je sila. Danes le ta odločuje.

Pogajanja za slog med ameriškimi unijami so čezdalje težje stvar. Kako enostavno je zrušiti slogan, dokazuje zgodovina v ameriški socialistični stranki. Poskusi za ustvarjanje nove enotnosti pa so skrajno težljivi že v poskusih.

"Mi smo za Roosevelt", pravijo kritizirani komunisti ob vsaki priložnosti. In poudujajo, da so v zadnjih šestih letih podpirali demokratsko listo na celih črti tudi tako so tisti demokrati politiki, katere so oni podpirali v primarnih volitvah, propadli. Mnogi voditelji demokratske stranke se tega nihovega vrtanja čezdalje bolj boje, ker jim odvija volilce. Mnogi izmed njih se ustrasičijo čim se kdo prekriža in izreče "komunizem". Pravijo, da bo Roosevelt v kratkem to komu-

nistično taktiko v govoru po radiu obošil še veliko bolj ostro, kakor zadnjič.

Anglija in Francija sta pripravljeni potolažiti Mussolinija, kakor sta bili lani pri volji zadovoljiti Hitlerja, ampak ne na njune stroške. Hitlerju sta prepustile Čehoslovaško. Zdaj že dolgo kampanja, da naj

Mussolini dobi sebi v potolaženje Jugoslavijo. Verjetno je, da bo kmalu njegova,

Danes le ta odločuje.

Tragedija UMW unije dokazuje našo trditev, da se je treba za vsako stvar res usposobliti. Članstvo, ki zaupa komurkoli, ki lepo "govori", bo zmorena na škodi. Upamo, da bodo delavci avtne industrije svojo unijo rešili in jo negovali sebi in vsem delavstvu v prid. Zdaj je še zmerom le politična žoga, da vsi članji smatrajo, da krvida ni prav nič njihova. Zupali so odbornikom v pošteni veri.

Tragedija UMW unije dokazuje našo trditev, da se je treba za vsako stvar res usposobliti. Članstvo, ki zaupa komurkoli, ki lepo "govori", bo zmorena na škodi. Upamo, da bodo delavci avtne industrije svojo unijo rešili in jo negovali sebi in vsem delavstvu v prid. Zdaj je še zmerom le politična žoga, da vsi članji smatrajo, da krvida ni prav nič njihova. Zupali so odbornikom v pošteni veri.

"Antikomunistični blok" (Italija, Nemčija, Japonska in njihni sateliti) kujejo zdaj še bolj direktno zvezo proti USSR. Pa

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Soc. stranka se udeleži županskih volitev

Soc. stranka čikaškega okraja je sklenila, da poseže v kampanjo za izvolitev župana. Volitve se bodo vrstile 4. aprila. Ker je delavski skupini nemogoče dobiti 73.000 verodostojnih podpisov na peticije za nominacijo, kakor zahteva zakon, socialistični kandidat Arthur G. McDowell ne bo označen na glasovnici, zato stranka na volice apelira, da naj njegovo ime vpišejo na glasovnico in pred imenom narišajo okvir, v njemu pa naredi križ. Vrh imena naj napišejo Socialist Party for Mayor. V tej liniji naj napravijo krog (circle) in v njemu križ. Tako oddani glasovi bodo resničen protest proti sedanjam razmeram, proti nastopom policije zoper delavce v stavkah, in proti sedanjemu volilnemu zakonu, ki delavski stranki onemogoča na glasovnici mesto, kakor ga imata demokratska in republikanska stranka.

Martinove težave

Homer Martin še zmerom trdi, da je njegov boj le boj za iztrebljenje komunističnega vpliva iz unij, včlane dokazom, da so njegovi glavni strategi prav tako komunisti, katere vodilni tajnik komunistične stranke Jay Lovestone. Martin se opravičuje, da jih potrebuje zato, ker poznavajo komunistične trike. Torej bo trikovi proti trikom!

Razkoli zaradi komunistov

V illinoiski Workers Alliance se že dolgo vrši notranji boj, ker so se organizacije brezpolnih v Chicagu in narodne organizacije polastili komunisti. Illinoiska skupina se je ločila od narodne organizacije. Unija najemnih farmerjev (Southern Tenant Farmers' Union) pa se je ločila od CIO, ker so si jo skušali osvojiti komunisti s pomočjo slične organizacije farminskih delavcev.

Tragedija v bedi

Ralph Edward v Aurora, Ill., preživlja družino in sebje z delom pri WPA. Njegova žena je nevarno bolna in leži v bolnišnici. Njunega 18 mesecev starega otroka je povožil vlak. Igral se je z drugimi otroci ob progi. Ker je bil premajhen, da bi se lovil z njimi po bregu, so ga posadili na tračnice, da jih počaka. Inženir ga je opazil, ko je bilo že prepozno.

Kralj ima še besedo

Nedavno je na nekem slavju dal Mussolini kralju Emanuelu naloge govoriti. Kralj je seveda ubogal in prebral kar so mu za govor napisali v Mussolinijevi pisarni.

PONIŽEVALNE PRETNJE IN ULTIMATOMI ZAPIRAJO POT V ZDRAŽENJE UNIJ

ZMEDA V DELAVSKEM GIBANJU VODA NA
MLIN REAKCIJE, KI HOČE "MIR IN
RED." — STRAŠENJE S KOMUNIZMOM. —
DELAVCI SOVRAZNIKI SAMEMU SEBI

Izgleda, da bo poskus predsednika Roosevelta in delavskih tajnic Perkinsov za sklenitev sporazuma med unijami AFL in CIO izjalovljen, kakor že parkrat prej. Strasti osebnega nasprotovanja so med nekatrimi voditelji unij toliko razplamte, da je kak iskren sporazum med njimi v teh okoliščinah nemogoč. To morda ni slabost za prizadete vodje, je pa celo kvarno za delavce, ki se bodo morali sami zavzeti za enotnost, ako hočejo preprečiti fašizem, čigar propagatorji zatrjujejo, da je treba industriji miru, ki ga mu unije ne morejo dati — torej je treba nad njimi vladne komande (kot jo imajo v Italiji in Nemčiji).

Konvencija avtne unije CIO

Prošli pondeljek je pričela zborovati konvencijo unije avtne tajnice Perkinsov za sklenitev sporazuma med unijami AFL in CIO. Fašist, kateri načeljuje Homer Martin, je imela v imenu unije svojo konvencijo nedavno v Detroitu. Ta razkol skdruje samo in edino le delavstvu. Čigava je krivda? Homer Martin jo zvraca na ramena komunistov in J. L. Lewis, ki jih proti. Dejstvo je, da Lewis ni komunist. Ako jih danes slučajno rabi, jih bo jutri mogoče zavrgel še bolj brutalno kot jih je na primer general Jose Miaja, slovenski branilec Madrida, ki je bil do pred nekaj tednov sam komunist, ne samo takozvan njihov zaveznik, kakor trdijo, da je John L. Lewis.

Neuspešna pogajanja

V pogajanjih, ki jih je aranžiral Roosevelt med CIO in AFL, je Lewis predlagal reorganizacijo ameriških unijskih skupin pod imenom "Ameriški delavski kongres". Vanj bi naj pristopili tudi bratovščine železničarjev, ki so samostojne. Zastopniki AFL so Lewisov načrt krstili za "komunistično poteko" in v dokaz navedli nekaj slično stvar, ki jo je sprejela kom. stranka na svoji konvenciji pred kakim letom dni. Resnica je, da so zavedni delavci v tej deželi propagirali združenje unij in industrialno organizacijo že davno pred ustanovitvijo komunistične stranke. Komunisti so torej svojo resolucijo le kopirali po drugih in enako je storil Lewis. AFL bi se moralra rajše vprašati, ali je Lewisov predlog dober in izvedljiv, ne pa brskati po resolucijah komunistične stranke. Ona je na primer odobrila zdaj tudi demokracijo, katero je do pred nekaj leti rušila kjer in kolikor je mogla. Ker je zdaj zanjo začrpal — čeprav le na papirju, mar naj jo zavrzmemo? Dalje so komunisti za socialne reforme, katere so smatrali do pred desetletjem še za izdajstvo nad delavstvom in za kranje kapitalistične uredbe. Ali naj zdaj ljudstvo zavrne?

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Taktika generala Franca

Green pravi, da veruje v demokracijo. Ampak njegova zavzetja v Bostonu, ako jo je resno izreklo takoj kakor je bilo poročano v časopisu, je slična oni, ki jo je venomer ponavljalo španski fašistični glavnik general Franco lojalistom. "Podajte se brez pogojno," je zahteval, "pa boste postali spet članji enotnega španskega naroda. Zmagovita vlada pa si pridrži pravico, da po svoji milji volji "kaznuje vsakega "izgubljenega sina", ki ji pride v roke".

(Nadaljevanje na 5. strani.)

"AGITATORJI NA DELU"

V tej številki je seznam agitatorjev in števila naročnin, ki so jih dobili. Ljudje, zastopani pod označbo "agitatorji na delu", so delavskemu listu življenska potreba, ker skrbijo, da mu obdrže naročnike, da mu pridobivajo novih, da ga ohranijo ker vedo, da je tak časopis delavstvu potreben.

Ta seznam bi bil lahko dokaj večji, če bi na primer tudi vi, ki enako razume, da je Proletarec našemu ljudstvu koristen list, pomagali. Veliko je priložnosti, ki jih zamujamo v agitaciji za list. Marsikdo bi si ga naročil, ako bi ga vprašali.

Tu in tam človek ne ve, kako bi porabil svoj čas. Čemu ne bi šel k prijatelju in ga vprašal, naj se naroči na Pro

PROLETAR

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$8.00; za pol leta \$1.75,
za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAR

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAR

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Nevednost ljudi v politiki

Profesor Paul Douglas je v enem svojih nedavnih predavanjih dejal, da veliko ljudi, ki se interesirajo za "svetovno politiko", ne ve niti v katerem političnem okraju žive in nimajo o "lokalni politiki" prav nikakega znanja. Posledica tega je, pravi Douglas, da dočim v svetovni politiki ne morejo nicesar storiti, bi v lokalnih zadevah lahko veliko dosegli, če se bi zanimali zanje.

To je resnica. Ker so ljudje brez potrebnega političnega znanja, dopuščajo, da sede v njihovih lokalnih uradih nespobni, nepošteni politiki, katerih temeljna misel je, kako si pridobiti čimveč "postranskih dohodkov". Vsled ljudske ignorancije v politiki zmagujejo v volilnih bojih najlaglje najslabši, najbolj nepošteni karakterji.

Socialisti imajo baš radi ludskega neznanja v politiki skrajno težavno delo. Povprečen človek odgovarja socialističnemu agitatorju, da bi bili socialisti prav tako "ničredni". Glasovati vendar noče zanje — ker v svoji nevednosti hoče, da ostane oblast v rokah nasprotnikov ljudskih koristih.

Povprečen kritik svetovne politike natančno ve, kaj bi morali storiti socialisti v Nemčiji, kakšen bi moral biti v vladni Leon Blum itd., ves svet reši in modro uredi v vsakem pomenku v petih minutah. Isti ljudje pa v praksi pokažejo, da niso sposobni dobro vršiti svojih poslov niti v svojih malih društvenih, na prireditvah, ali kjer že. Smatrajo, da bi znali pravilno vladati in urediti države in svet, a v resnicu ne znajo vzorno voditi niti svojih malih društev.

James H. Maurer je nekoč v debati z nekim "revolucionarem", ki se je navduševal za revolucijo mase, dejal, da masa, ki ne zna rabiti niti glasovnice sebi v prid, tudi streljati ne bo znala sebi v korist.

Socialisti so potrošili v političnem vzgojevanju ljudskih množic ogromno energije, a še več jih bo treba, predno dosežo svoj namen.

Zadružništvo in mali trgovci

John Filipič pravi v enem svojih dopisov iz Clevelandu, da bi bili mali trgovci večinoma na boljšem, ako bi delali v zadružnih prodajalnah, namesto v takozvanih svojih, v katerih so obremenjeni z dolgim delavnikom, skrbmi in obveznostmi.

Drugo vprašanje je, ako so neodvisni mali trgovci v resnicu tudi prilagodeni za zadružno delo. Ceprav so do dne zakopani v skrbih, se smatrajo še vzlic temu samostojnim. Individualisti pa ne mrze nicesar bolj nego preveč "bossov".

Vendar je Filipičeva ideja tako dobra. Na primer, če se je bi oprijel naš srednji sloj v Clevelandu — to je, naši mali trgovci — bi lahko na zadružni podlagi ustanovili prodajalne, ki bi bile zmožne konkurirati komurkoli.

Ampak tu je "če", ki ga poudarja Filipič, ko pravi, da je za uspeh zadružne potrebno tudi razumevanje za zadružništvo, da je treba imeti smisel za šodelovanje drug z drugim, ne pa, kot je individualizmu, delati drug proti drugemu.

Dalje dopisnik priporoča, da naj bo Proletar glasilo zadružništva. To je od početka. Ako se ga zadruge ne poslužujejo, je temu vzrok pač to, kar Filipič sam poudarja: pomunjkanje RAZUMEVANJA za zadružništvo v NACELNEM ponenu.

Čigav je "father" Coughlin?

Kardinal Mundelein ga noče za svojega, katoliška cerkev se ga brani, novi papiez ga je prišel pred par leti grajati v to deželo — a vendar precasti "father" Coughlin stresa svoje paise dalje in zatrjuje, da je cerkev z njim, da je sveti oče njegov zaščitnik, da je Hitler njegov prijatelj in da so mu Kolumbovi vitezi zmerom ob strani.

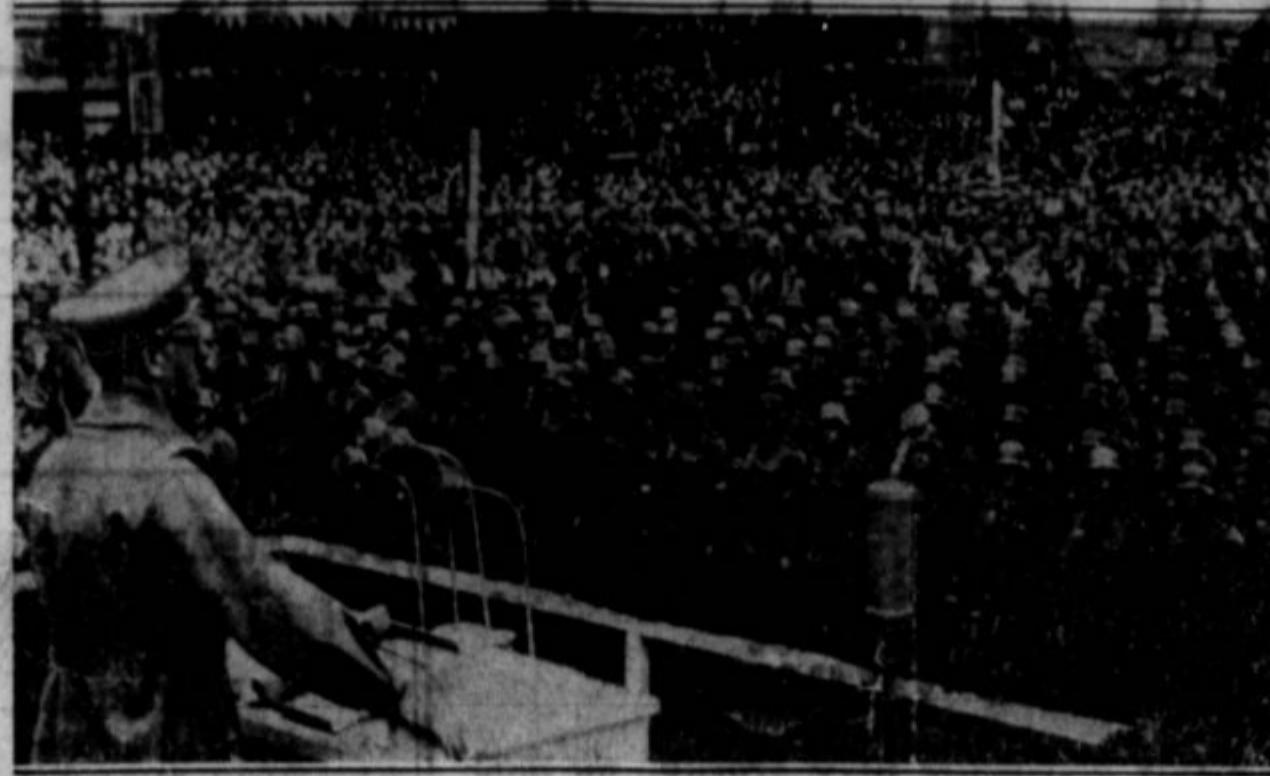
Res, da "father" Coughlin rad laže. A kaj zato? Saj se krepa z resnicu samo v interesu svete matere cerkev in pa proti komunizmu! In mār "komunizem" ne laže celo bolj nego on? Tako je stvar v redu. Neukti verniki in naivni biznismani pa podpirajo ta goljufivi špas z visokimi vstopnimi, ker ne vedo, da jih v ničemer ne varuje in jim nicesar ne donaša. Le "ekonomski rojalisti" so lahko veseli takega "fathra". Vsaj nekaj časa, kakor so bili drugih fašističnih "svetcev".

Roosevelt med napacnimi demokrati

Kadarkoli je ameriški predsednik Roosevelt zarohnel proti Hitlerju in Mussoliniju, se je nemudoma vmešal v stvar angleški premier Chamberlain s tolažilno marelo. Zmerom se je na Rooseveltove "provokativne" govorje oglasil tudi francoski premijer Daladier, ali kak drug francoski državnik z namigom, da Roosevelt izvira v vojno, dočim je tijam samo za mir in vsled tega za pomirjenje z fašističnimi diktatorji. V svetovni vojni je izgubil igro Woodrow Wilson. Slična nevarnost preti Rooseveltu celo brez svetovne vojne. Kajti demokrati, ki načeljujejo demokratičnim deželam, niso demokrati, nego predstavniki pravnih interesov in imperializma svojih "domovin". To so pokazali z "monakovskim mirem", ki je ugonobil čehoslovaško.

Hinavec je ne samo sovražnik drugih, nego tudi samega sebe.

HITLER SE ZMEROM ZMAGUJE BREZ VOJNE

IZ ZAPISNIKA SEJE ODBOROV JSZ

dne 3. februarja 1939

Seje odborov JSZ dne 3. feb. reji zamrznjena vloga. Od nje se prizakuje še kakih 10 odstotkov.

Skupna imovina je znašala 31. dec. 1938 \$1,275.34, obveznosti pa \$2,675.25, ali \$1,399.91 več kot je imetka.

Prosvetna matica. — V tej ustanovi smo lansko leto imeli 187 organizacij, ki so prispevale skupno \$1,310.66. Za njih članstvo smo lani izdali knjigo "Spanski testament", ki je bila razposljana pridruženim organizacijam, poleg teh smo še dodali nekaj drugih knjig, zlasti organizacijam, ki so niso bile prej velanjene v Prosvetni matici.

Poročilo tajnika. — Koncem leta 1938 je JSZ imela 26 aktivnih klubov in sedem članov at large. Povprečno smo lani imeli 428 dobrih članov, ali 92 manj kakor leto poprej.

Redenih znakov je bilo lansko leto razpečanih 1624, dualnih 2360, mladinskih 49 in izjemnih 1105, ali slednjih 322 več kot leto poprej. Skupno število razpečanih znakov je 5138.

V preteklem letu je prenehala klub št. 95, Piney Fork, O. Vzrok slabe razmere, premalo članov in se bolj pa zredčenje naselbine.

Med pasivnimi je zdaj klub v Sheboyganu, Wis. Tajniku F. Stihu sem pisal že parkrat, da si naj na kak način prizadeva spraviti klub v življenje. Trudi se, a ni mogel uspeti.

Kriva tem okolčinam je tudi kombinacija soc. stranke s progresivno farmsko federacijo. Nekateri naši člani so pristopili v slednjo, pa pravijo, kaj bi plačevali na dve strani.

Finance. — Ob koncu zadnjega pol leta 1938 smo imeli s prenosom z dne 30. junija vred \$2,278.12 dohodkov in \$1,217.80 stroškov. Imovina dne 31. dec. 1938 je znašala \$1,060.32, ki se deli: konvenčni sklad \$683.75; \$6.92 upravni sklad; \$369.65 na Millard State banki, ki je v likvidaciji, to-

glej razpečanih znakov je bil

Osredotočimo se v delu za

širjenje "Proletarca", za povečanje delavskih aktivnosti na prosvetnem polju, za več in za boljše kulturne prireditev, za več predavanj in shodov, za vzgojevanje delavcev na unijeskom polju, za negotovanje politične vzgoje in za razne druge aktivnosti, ki jih LAJKO najuspešnejše vršimo med ljudstvom, radi katerega je bil naš pokret ustanovljen. V ta namen kooperiramo z drugimi, ki vrže enako delo bodisi v splošnem, ali med delavci kakor drugi narodnosti, toda pri tem je za uspešno delo potreben, da ne postanemo privesek nikomur, nego gibanje, ki ima svoje naloge, svoje dolžnosti in mora vsled tega stati na svojih nogah.

Ce stvarimo v ta namen potrebno psihološko razpoloženje, bodo naši klub spet lahko pridobivali nove člane, ustavnivali bomo nove, in tako bomo lahko izvršili več dela v našem območju, in za unije ter socialistično gibanje v splošnem.

Ustanove, ki jih imamo, so bile zgrajene z velikim trudem in žrtvami. Izvršili bi zločin, če bi jih zdaj pustili v nemar, ako bi pustili naše glasilo propasti in prepustiti napredne podporne in druge organizacije korigovalcem in nazadnjakom.

Ako mogoče, naj se članarina v klubih zniža. Pridobi se namjanje brezposebne in zapošljene delavcev, sploh vse, ki imajo smisel za organizirano delo v korist delovnega ljudstva.

To v sedanjih okolčinah ni in ne bo lahko delo, toda izvršili ga bomo, če je med namijenovanim volje za resne aktivnosti in energično agitacijo.

Vse naročnine, ki jih pošiljajo naši

stopniki in drugi agitatorji Proletarca, se stote na basi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošilja eno celetno, je zabeležen v tem sezamu z dvema polletnima.

Jennie Dagarin, Cleveland, O. 23½

Chas. Pogorelec, Chicago, Ill. 18

Anton Zornik, Herminic, Pa. 13

Jacob Pavčič, Strabane, Pa. 10

John Bošič, Cleveland, O. 10

John Rak, Johnstown, Pa. 8

Frank Zaitz, Chicago, Ill. 5½

Joseph Snay, Bridgeport, O. 4

Tony Tomić, Oakland, Calif. 4

Vincent Yaketic, McIntyre, Pa. 4

Anton Jankovich, Cleveland, O. 4

Frank Bižjak, Chicago, Ill. 4

Mike Krulta, Willard, Wis. 4

Frank Stih, Sheboygan, Wis. 4

Anton Blazich, Fontana, Calif. 3

Anton Medved, Pueblo, Colo. 2

Mary Rataic, Forest City, Pa. 2

John Teran, Ely, Minn. 2

Jacob Rožič, Milwaukee, Wis. 2

Max Marz, Buhl, Minn. 2

Anthony Drasler, Jr., Forest City, Pa. 2

Joseph Lever, Cleveland, O. 2

Joseph F. Durn, Cleveland, O. 2

Joe Klarič, Detroit, Mich. 2

Kristina Turpin, Cicero, Ill. 2

Frank Novak, Los Angeles, Calif. 1

Joe Oblak, Chicago, Ill. 2

Lorenz Kaučič, Sygan, Pa. 2

Louis Zorko, Cleveland, O. 1

Tony Zupanic, Pt. Marion, Pa. 1

John Jereb, Rock Springs, Wyo. 1

Skupaj v tem izkazu (4 tedne, od 25. feb. do 25. marca) 149½ naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 115½.

Seja je bila zaključena po 11. uri zvezder.

1. iztisov \$ 2.40

2. iztisov 5.75

3. iztisov 11.00

75. iztisov \$15.75

100. iztisov 20.00

250. iztisov 47.50

Naročila pošljite čimprej! Potrudite se za naročila v društvenih, v klubih, med posamezniki; v umjih in kjerkoli mogoče.

Z vašim sodelovanjem bo ta revija tudi letos uspehl, v ponos vsem, ki verujejo v izobrazbo in napredek delovnega ljudstva. Naročila pošljite na naslov "MAJSKI GLAS", 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Sodelujte v agitaciji, da bo spet čimbolj razširjen — da pride, ako le mogoče, v vaši naselbini v stanovanje vsega rojstva.

Cena za posamezen izvod je 25c. Za večja naročila so cene sledeče:

10. iztisov \$ 2.40

25. iztisov 5.75

50. iztisov 11.00

75. iztisov . . .

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

XXIII.

Kmalu sta bila pred Ljudsko tiskarno v Mariboru upravniki "Delavske politike" Adolf Jelen in pa bivši socialistični poslanec J. Petejan. Prišel je nato še upravitelj tiskarne. Ogledali smo si jo, toda za pomenke o njenih problemih ni bilo časa. Zato sva se z Angelo vrnila v Maribor par tednov pozneje in ostala med mariborskimi so drugi tri dni.

Posestvo Ljudske tiskarne je na lepem kraju mesta. Hiša, ki je njena, je prostorna in zemljisci ima dovolj, da se bi lahko razvila v veliko podvetje. V resnici se je borila posebno v prošlih par letih s težavami, ki so jo skoro pritirevale v bankrot. K temu opasnemu stanju je veliko pripomogel njen pokojni glavni upravitelj Oslak. Ker se je z ostalimi člani uprave, ki predstavljajo vložbe strokovnih in kulturnih delavskih organizacij, sprij, je šel na sodišče, da bi pognal tiskarno v konkurs. Tožbo je izgubil. Medtem je Oslak zbolel in umrl. Za ravnatelja tiskarne je bil v tej njeni krizi imenovan urednik "Delavske politike" Viktor Eržen, ki je izučen tiskar. Sodružni po Slovenskem gajenju za sposobnega, poštenega človeka. Je še mlad, toda morda je prav vsled raznih napornih del, ki jih je prevzel v socialističnem gibanju v Sloveniji, postal šibkega zdravja in mu živčevje včasi toliko nagaja, da mora pustiti vse opravke in počivati. Ko smo mi širje prišli v Maribor, se je zdravil nekje v okolici.

Ljudska tiskarna je nas zanimala zato, ker se tiska v nji skoro vse, kar publicirajo delavske organizacije v Sloveniji, med njimi knjige Cankarjeve družbe. V nji je bilo tiskano tudi nemško socialistično glasilo v Jugoslaviji, ki je prenehal kmalu po proglašu diktature in zapustilo veliko — dolga! Tudi nekatere druge organizacije, ki so vsed diktatorskih ukreporiv in dekretoval morale pasti, so pustile dolg. In nato cenzura, ki je marsikoga ostrila, da je dal svoje stvari v tisk rajše kam drugam, upočet, da cenzorji potem ne bodo tako strogi!

V poznejši preiskavi poslovanja Ljudske tiskarne, v kateri ima JRZ \$10,000 posejilla, in na sestankih z dr. Celestino Jelencem v Ljubljani, ki je njen glavni pravni zastopnik in ob enem tudi zastopnik interesov JRZ, sem izprevidel, da so pripomogli k slabemu gospodarskemu stanju te tiskarne tudi razni drugi vzroki, predvsem nesloga med delavstvom v Sloveniji in drugje, padec avstrijske republike leta 1934, uveljavljanje nesposobnih ljudi na odgovorna mesta itd.

Dr. Jelenc mi je zagotovil, da bo Ljudska tiskarna, ako ne bo prišlo vmes kaj nepredvidevanega (recimo kak Hitlerjevi ali Mussolinijev ultimatum), svoje sedanje težko prebolela, kajti v ta namen se trudijo vse važnejše strokovne organizacije v Sloveniji, ki so v njo že veliko vložile in jim ni vseeno kako posluje.

Petejan, Jelen in par drugih Mariborčanov ter mi širje smo

zgubili. Mesto je lično in okolična slikovita tudi vsled snaga ljudi v teh krajih. Prebivalcev ima okrog 160,000. Gradec smo si le površno ogledali. Imel sem par naslovov naših ljudi, ki žive v tem mestu, a se nismo pri nikomur ustavili. Prvič, ker bi jim ne imeli ničesar povedati, in drugič, ker tisti, ki so mi dali njihov naslov, so mi rekli te, da naj jih izročim pozdrave. To ne drži. Poleg pozdrava je treba pri takih posetih oddati vsaj dva dollarja, a petek je še bolj priljubljen.

Nekako v sredi med Gradcom in Dunajem smo ugledali na cesti gnječo ljudi. Zagor, ki je bil pri volanu, je svoj avto polagoma ustavljal. Izstopili smo. Dva razbita avta — eden na cesti, drugi v jarku — obkrovljena. Prišel je drugi ambulancni voz, a ranjence, oziromite, je nedvomno odpeljal prvi, ali pa je bil ta že v drugič nazaj. Tresk je moral biti silovit, kajti telefonski drog, v katerega je avto po kdovsekakem naključju telefoni, je bil odbit kot vžigalica. Na cesti ljudje, resni, kakov je običaj, kdo zra na posledice grozne nesreče, in med njimi orožniki. Uradni, ostri, strepih pogledov. Ko zapiči oči vate, že si misli, da ti to ukazal, "idi"! ali pa te vprašal, česa iščes. Kadar tako ukazujejo, ali sprašujejo, imajo v svojih besedah naglas, ki ti mahoma pove, da si ničesar v onem oblasti, ki se jo mora brez pogojno ubogati.

Z Zagorjem sva nesrečo in ljudi z zanimanjem opazovali. Peggy je rekla, da ji je ta pričer pokvaril užitek vse poti. Angela je pripomnila, da je to prva avtina negoda, ki jo je videla v Evropi. Jaz sem videl eno že v Ljubljani tik francoskega mosta.

Sli smo nazaj v avto, in Zagor, ki je prijet za volan, je za spremembu nekoliko kleil in tu in tam zapel italijanski verz o rdečem banderu... Kje se je pesmice naučil, ne vem. Dejal je, da jo je zapel enkrat tudi na ladji, s katero se je pripejal v Italijo, pa ga je prijazen Italijan opomnil, da je stvar v avtih, veliko prijaznejši nego s potnikom III. razreda v vlakih. Človek, ki se v Evropi lahko vozi v avtih, je v očeh ljudstva veliko uglednejši, kot pa oni, ki se vozi v vlakih, pa čeprav v I. razredu. Najmanj cenjeni so kajpada potnik "III. razreda", in teh je polne vagone.

Nemški carinari so nam izdali listino, na kateri so bile navedene naše vso v številke potnih listov, izrekli svoj nezgibni "Heil Hitler!" in to je bil signal, da se lahko odpeljemo.

Kraji, skozi katere smo se vozili, so zanimivi. Mnogih se spominjam s pomenkov z onimi rojaki v Ameriki, ki so v mlajih letih delali v industrialnih krajih Gornje Štajerske in v Avstriji.

Kmalu smo bili v Gradecu. Pod Dolffusom in Šušnikom je postal Gradec nacijsko gnezdo, ki ga nikakor nista mogla razdreti. Nikjer v pokojni Avstriji ni imela Hitlerjeva propaganda toliko zaslombe in prisostev, kakor v mestu, kateremu smo rekli Slovenci nekoč "nemški Gradec". Tu je bilo pred svetovno vojno na univerzi več sto slovenskih dijakov, mnogo Slovencev, ki so prišle nemškim družinam opravljati hišna dela, in tudi uradnikov slovenske narodnosti je bilo priljeno, kajti Gradec je bil glavno mesto Štajerske dežele.

Zdaj je svoj nekdajni pomen

tega reda in 10 hotelov potegna reda.

Hotel Pošta, ki smo ga iskali, spada v četrto kategorijo.

Na Dunaju so hoteli že od nekdaj dragi, toda še bolj so cene v njih poskočile po vojni. zdaj pa so bile spet višje vsled sprememb valute in novih davkov. Že v Mariboru so nas opozorili na dunajsko draginjo. Pripovedovali so nam o njih tu drži. Poleg pozdrava je treba pri takih posetih oddati vsaj dva dollarja, a petek je še bolj priljubljen.

Nekako v sredi med Gradcom in Dunajem smo ugledali na cesti gnječo ljudi. Zagor, ki je bil pri volanu, je svoj avto polagoma ustavljal. Izstopili smo. Dva razbita avta — eden na cesti, drugi v jarku — obkrovljena. Prišel je drugi ambulancni voz, a ranjence, oziromite, je nedvomno odpeljal prvi, ali pa je bil ta že v drugič nazaj. Tresk je moral biti silovit, kajti telefonski drog, v katerega je avto po kdovsekakem naključju telefoni, je bil odbit kot vžigalica. Na cesti ljudje, resni, kakov je običaj, kdo zra na posledice grozne nesreče, in med njimi orožniki. Uradni, ostri, strepih pogledov. Ko zapiči oči vate, že si misli, da ti to ukazal, "idi"! ali pa te vprašal, česa iščes. Kadar tako ukazujejo, ali sprašujejo, imajo v svojih besedah naglas, ki ti mahoma pove, da si ničesar v onem oblasti, ki se jo mora brez pogojno ubogati.

Cene so bile jako visoke, če se pomisli, da stejejo ta hotel celo uradno med četrtovrstne... Ampak to je bilo kmalu po Hitlerjevi okupaciji Avstrije.

S postrežbo v njemu smo bili takoj zadovoljni. Ciste sobe in prijazni ljudje. Ogledali smo si dvoran v hotelu, ki ima lep gledališki oder. Velika češka predstav se je že vršilo na njemu. Dokler je bila Avstrija še monarhija, in pozneje, ko je postala republika, so se v njej vršili češki shodi, zabave in koncerti. Zdaj so bili uradniki "Društva češke Dom ve Vidni" očitno poparjeni. Velika češka kolonija, ki je štela včasih nad 80,000 ljudi, je gospodarsko in politično domalega uničena. "Se hujše pride," je preroško menil klerk.

Sklenili smo, da se umijemo in preoblečemo, nato pa gremo takoj po mestu iskatki dunajsko "nočno življenje". Časa je malo, treba je vsega uporabiti.

(Dalje prihodnjic.)

Ali veste, kako je uspela naša priredba 11. marca?

Chicago, Ill. — Detroitčani, ki so prišli vprizoriti včeraj vremenskim neprilikom v Chicago komedijo "Venero", zaslužijo več ko priznanje. Enako tudi tisti člani in članice kluba št. 1. in naročniški Proletarci, ki so prodajali vstopnice tako včerajno, da bi bila dvorana premajhna — če ne bi par sto ljudi izostalo vsled neugodnega vremena.

Izkazalo se je, da je izmenjanje diletantskih in pevskih zborov tako, kaj je dočeločila resolucija, sprejeta na prošlem zboru JSZ in Prosvetne matice. Zanimivo je, da je žal vsem, ki so o igri Detroitčanov ečuli, kaj je bila že končana, kako je bila fina in tako dale. A dež jih je ostrašil. Mogoče bodo v drugič ob slični priliki prišli tudi že do te vrste.

Zeleti je, da bi se te vrste izmenjanje predstav aranžirala res tako, kaj je dočeločila resolucija, sprejeta na prošlem zboru JSZ in Prosvetne matice. Zanimivo je, da je žal vsem, ki so o igri Detroitčanov ečuli, kaj je bila že končana, kako je bila fina in tako dale. A dež jih je ostrašil. Mogoče bodo v drugič ob slični priliki prišli tudi že do te vrste.

Barberton, O. Mike Kopach je spet poslal 3 naročnine in 80c listu v podporo.

Leadville, Colo. Iz gorate Colorade se je oglašil John Faidher.

Obnovil je naročino, naročil koledar in prispeval tiskovnemu fondu \$1.25. Naše

pririedbe in dal \$1 listu v podporo.

Canonsburg, Pa. Marko Tekavec je poslal dve naročnini. Pravi, da so dobili iz bližnjega Meadow Landsa enega novega člana v klub št. 118 J. S. Z. Mimogrede rečeno, da je to naš zastopnik Martin Bajec.

Marko pravi, da jih dobe v bližnjih bodočnosti še več.

Klub bo imel v avgustu svoj običajni letni piknik na Drenikovem vrhu v Strabani.

Burgettstown, Pa. Joseph Krmel, tajnik kluba št. 19 JSZ,

je bil zadnje čase precej aktiven.

Poslal je 4 oglase za Majski Glas in \$2.40 podpore Proletarca.

Detroit, Mich. Joseph Klarich, sedanji tajnik kluba št.

114 JSZ, je poslal dve naročnini in naročil knjige Cankarjeve družbe.

PORAZI STAVKARJEV V WAUKEGANU

V prejšnji številki Proletarca smo poročali o rojkih, ki so bili obsojeni v Waukeganu na zaporne kazni in denarne globe vsled svojih aktivnosti v stavkah. V dotični poročili smo omenili tudi unijskega organizatorja Meyerja Adlemana (na levu zgoraj), ki je bil obsojen na 240 dana zapora in \$1000 globe. Kazen mu je bila pozneje znižana okrog polovice.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Cleveland, O. — Ker so bili naši v metropoli bolj pridni kot mi v Chicagu, morajo imeti tudi prednost v tej koloni. Posebno dobro se je postavila Jennie Dagmar. V seznamu "agitatorjev na delu" zavzema prvo mesto. Poleg tega je zadnji teden postala še pet naročnin, od katere so 4 nove. Good for you, Jennie! Zraven pa še 24 oglase za Majski Glas. Pravi, da to še ni vse. Nekaterim purjarjem njen uspeh ni po volji, toda Jennie se ne ozira nanje. Gre s svojim delom naprej.

Naši naročnini so preoblečeni, nato pa gremo takoj po mestu iskatki dunajsko "nočno življenje". Časa je malo, treba je vsega uporabiti.

(Continued)

Waukegan, Ill. Mary Spacapan je poslala 6 oglasov v Majski Glas.

Point Marion, Pa. Tony Zupančič je poslal eno naročino "jazz", ali pa bova šla s harmoniko nad medvedom. Jaz bom godel, on pa bo plesal s kosmatincem.

Društvo "Naprej" ima s to priredbo gotovo tudi prvo mesto v naročninah. Navzoč je bil predsednik SNPJ Vincent Cainkar, finančni predsednik Matt Petrovich, nadzornik Milan Medvešek, okrožni podpredsednik C. Zarnik in mnogo uradnikov raznih društev SNPJ.

Los Angeles, Calif. Frank Novak je poslal spet dve naročnini. O nekaterim purjarjem njen uspeh ni po volji, toda Jennie se ne ozira nanje. Gre s svojim delom naprej. Naša name je "every knock is a boost". Priden je bil tudi John Božič. Poslal je 10 naročnin. Tudi za oglase se bo potrudil. Tone Jankovich se je pridružil tema s širimi. Jože Durn pa z dvema naročninama. Jože Lever je poslal 2 naročnini in \$2.10 v tiskovni sklad. To vsoto je zbral Andy Martin in \$2.00 za španske bojevne, ki jih je prispeval klub "Delavec" št. 28 JSZ.

Chicago, Ill. Tudi v Chicagu nismo ravno spali zadnjih par tednov, dasi priznam, da bi lahko izvršili več agitacije. Ampak naši fantje in dekleta so bili zaposleni s prodajo vstopnic za zadnjo prireditev, ki je dobro uspela v vseh ozirih. Naši so pridobili: Chas. Pogorelec 10, Frank Zaitz 5, med njimi tri nove, Frank Buzjak 4, Kristina Turpin 2 in Joe Oblak 2. Naši starci "loncman" Potokar iz bližnjega Lyonna se je oni dan oglasili v uradu. Martina smo vedno veseli, ker ve vedno veliko zanimivega povedati, pa naj bo že iz "starih davnih časov" ali pa iz novejših. Prišel je v plačil 5 vstopnic zadnje pririedbe in dal \$1 listu v podporo.

Willard, Wis. Mike Krutz je poslal štiri naročnine. Pravi, da bodo v juniju imeli zabavo, kjer se bodo predvajale jednotne slike pri njih in na Sheldonu. Vabi upravnika, da tudi on pride tja, da bo malo poigral za Proletarca in druge naše publikacije. Ako le mogote, da vidimo, Mike, kajti vaš kraj in ljudje mi ugaljajo.

Sheboygan, Wis. Frank Stih je poslal 4 naročnini. Tudi glede oglasov za Majski Glas bo storil svojo dolžnost. Včasih smo bili bolj aktivni pri nas, pravi France. Imeli smo močan socialistični klub, pa tudi Proletar je imel veliko več naročnikov. Toda naši nekdajni "sodruži" danes čepe za zapečkom, pa gledajo, kako reakcija napreduje, namesto da bi vztrajali v boju za socialistične ideje. Vse preveč je med namati takih "naprednjakov", ki ob prvi priliki začnijo puško v koruzo, pa pozabijo na vse, kar so včasih drugim priporočali.

Piknik v korist Proletarca

Chicago, Ill. — Piknik v korist Proletarca se bo vršil v nedeljo 4. julija pri Keglu v Willow Springsu. Predvajane bodo razne zanimivosti, ali kot pravimo po ameriško, "atrakcije". Društvo in prijatelje vabi, da si rezervirajo ta dan za poset našega izleta. — P. O.

TO IN ONO

Cleveland, O. — V Proletarju v koloni "Komentarij" je vprašanje, če je poskus, da se me vrže iz službe, le "stunt", ali resna stvar. V društvu Najsvetijega imena veda, da ni bil stunt. Tako vprašanje naj bi se rajše naslovilo v Newburgh, dalje reverendu John J. Omanu, Antonu Grdinu, uredniku "A. D." Jamesu Bebevcu in sličnim, kajti oni so podgljali pod kotlom olja, da me spalijo v njemu. Dvoumnežajčna "A. D." z dne 8. februarja, poslano iz New

Iz gospodanja v Chicagu

Detroit, Mich. — Bi je če-
ren dan, ko smo se v soboto
zjutraj 11. marca odpeljali
proti Chicagu, da vprizorimo
komedyjo "Venero" v korist
španških lojalistov in Proletar-
ca. Vožnje ne bom omenjal,
ker so po vzhodu v bistvu vse
enake in brez vsake romantike.
Omenim naj le, da je vožnja v
avtih pozimi zelo riskirana
stvar, kajti vremenski bogovi
so v mesecu marcu zelo muha-
sti.

Prvi neugodni vtis, odnosno
pozdrav ogromnega čikaškega
mesta, smo dobili v East Chicagu
v obliki z oljem nasičenega
zraka od tamkajšnjih čističnic
(refineries). Sodeč po na-
pisih, imajo tam čističnice vse
večje družbe. Ko smo dospeli v
dvorano SNPJ, nas je prvi po-
zdravil s svojim pristnim hum-
orjem naš stari znanec Joško
Oven. Povedal nam je, da so
bili fantje že v skrbah zaradi
nas. Joško nas je potem vodil v
Bergerjevo restavracijo, kjer
smo se pokrepali z dobrim do-
mačim kosiom. Mr. Berger
nam je nudil izvrstno posre-
žbo ves čas našega bivanja v
Chicagu. Poleg restavracije
ima tudi gostilno in prenočišče.
Mi ga vsem rojakom toplo pri-
poročamo.

Prihodnja postaja je bil de-
lavski center, kjer nas je že
pričakovalo večje število so-
drugov. Je to priazno poslopje
z velikim vrtom in balincarski-
mi a'ejami. V njem so uredniški
in drugi prostori Proletarca.
Zdolaj je pa Slovenski družab-
ni klub (točilnica) in splošno
shajališče ondotnih rojakov.
Delavski center lastujejo klubi
JSZ, društva in posamezniki.

Čas je naglo mineval, zato
smo pričeli s pripravami za
igro. Ob takih prilikah odpade
navadno vse delo na eno ali
dve osebi. Jaz sem imel dobro
pomoč v osebi Angele Zaitz.
Ona je skrbela za rezervne, ka-
terih ni bilo malo, dočim je hiš-
nik A. Trojar uredil scenario in
pohištvo. Dvorana SNPJ je
precej obširna, toda oder je po-
sebno za večje igre premajhen.
K sreči je treba za igro "Ve-
nera" le malo pohištva in sce-
nerije, sicer bi imeli potežkoče.
Upravi dvorane priporočam, da
kupi ob prilikih vsaj šest enakih
stolov za oder, da ne bo vsak
drugačen, kot da jih bi voda
skupaj znesla.

Pričelo je deževati — slabo
znamenje! Nas se je začela lo-
tevati malodružnost. (Čiligoj je
dejal: Arduš, smo že v kaši!) Ali
bo ves trud zastonj? V De-
troitu bi v takem vremenu ne
imeli nikake omembje vredne
udeležbe, vzlije temu, da mno-
go več rojakov poseduje auto-
mobile kot v Chicagu. Sodruž
Zaitz pravi, da so pričakovali
na predstavo do 600 ljudi, sedaj
je pa tudi on v dvoru. Ura
je 7:30 v dvorani pa komaj
200 ljudi. Le nič obupati, nas
tolazi Angela, mogoče se pa
zgodi kaj nepričakovane. In
res, ob osmih je bila dvorana
polna in ljudje so še vedno pri-
hajali. Mogoče smo bili De-
troitski tista privlačna sila, to-
da bodi že temu tako ali druga-
če, čikaško občinstvo je po-
kazalo, da zna eniti dramako u-
metnost in da je kulturno za-
vedno. Izredno dobro je bila
zastopana tudi mladina.

Sodeč po razpoloženju in
aplavci je publiku vživala igro.
Smeha je bilo na koše. V prvem
delu sporedna, so nas presenetile
mladenke od JSF Junior
Guilda s svojim lepim petjem.
Dalje nam je zapela s svojim
ljubkim glasom maša A. Pluth,
"Rdeči sarafan", dočim jo je
njena sestra Josephine sprem-
ljalna na harmoniko. V kpletetu
"Zelenza cesta" sta nastopila

"Sava"
prired
KONCERT
V SOBOTO 20. MAJA
v dvorani S. N. P. J.
Chicago, III.

Oj velikan, zavedi se! Trpel

F. Česen in M. Rant. Kraške ha-
govore so imeli Frank Zaitz,
Chas. Pegorec in Filip Godina,
dočim nam je Joško Oven v
izbornu zasnovanem govoru po-
dal sliko nesrečne Španije.

Po programu se je razvila v
spodnji dvorani pristna doma-
ča zabava in ples ob številni u-
deleži občinstva. Rokovanja
je bilo nič koliko. Komplimenti
so leteli od vseh strani kot: He-
lo "Bunka", helo "predsednik
žrebcev" itd. Med posetniki
smo opazili večino uradnikov
SNPJ, kot tudi vse aktive so-
druge in sodružice od bližu in
daleč. Iz Waukeganem sem sre-
čal s. Peklaja in več drugih.
Iz Oglesbyja Mrs. Kernz itd. V
Chicago živi tudi večje število
mojih očjih rojakov iz domžal-
ske okolice kot: Angela Zaitz,
njena sestra Kristina Turpin in
je tretja, katere imam sem poza-
bil. Dalje Minka Alesh, njena
sestra Pavla Skavich, Jennie
Knauf itd. Rekli boste: za-
kaj pa samo ženske? Toda le
počasi — vse te ženske delajo
v tovarnah čamnikov in klobukov.
V tej stroki so se izvezvale
že v Domžalah, kjer so velike
tovarne te vrste.

V prijateljskem razpoložen-
ju se je oglašala pesem za pe-
smijo, dokler ni napeljala četra-
ura. Tedaj smo pa pričeli od-
hajati — toda ne spat. Česni
svetuje, da bi šli k Zaitz gle-
dati njegove slike. O. K. pravi
Frank (misli si je pa: da bi
vse le vrag pocitral — kroka-
ji...), in šli smo. Slike smo le
površno ogledali, dasi so prvo-
vrstno umetniško delo, po ve-
čini Peruškove. Tembolj smo
pa nadlegovali Angelo (Mrs.
Zaitz), ki nam je stregla s črno
kavo in arniki. Konečno naju s.
Udovich vendarje pregovori, da
krevsava ž njiju na dom kjer
sva spala. Ob tej priliki se v
imenu celega igralskega an-
sambla iskreno zahvalim vsem,
ki so nam dali srebo na razpo-
lagu in nam tudi drugače izbor-
no postregli. Za svojo osebo pa
še posebej Mrs. Udovich in
Mrs. Justin Zajc. Obe sta iz-
borni kuharici, zato ne vem,
kateri bi dal prvenstvo.

Čikaško gostovanje detroit-
skih igralcev se je zaključilo
v nedeljo popoldne v delav-
skem centru. Naš šepetač M.
Gregorich, ki je vedno točen, je
v skrbah telefoniral na vse
strani mislec, da so nas čikaški
gangsterji "kidnepali" — pa ni
bilo sile. Ker ni bilo še naših
voznikov, se je zopet razvila
prijetna igralca. Umotor
v nedeljo zastavo svojega edinstva,
bo tvoj. Pred tabo se razprostre,
da ga preorješ, poseješ,
posuješ s cvetjem in oplođiš.
Tvoj svet, nov svet, svet spon-
sodnega človeštva, oplemenje-
nega človeštva!

Ali niso že samo te vrstice
pravi literarni biser? Umotor
uma in izražanja? Kje je najti
močnejših besed, močnejše vo-
gle po ustvarjanju in enakega
oblikovanja? In "Cankarjev
glasnik" redno prinaša članke
izpod peresa tega pisatelja.

"Cankarjev glasnik" še ni-
ma tistega citatelskega kroga,
kot ga zasluzi taka revija. Bo-
riti se mora s finančnimi težko-
čami kot vsaka druga delavska
publikacija, za to je razpisana
kampanja za pridobitev novih
naročnikov.

Naročnina za nove naročnike
je v ti kampanji znatno zniža-
na. Za celo leto je naročnina
\$8, pol leta pa \$1.50. Kdor po-
slje \$1 za naročnino upravnemu-
štu, bo dobival revijo pet me-
secev.

Naročnino je poslati na "Can-
karjev glasnik", 6411 St. Clair
Ave., Cleveland, O. Zastopniki
so upravičeni do 30 odstotkov
popusta ali pa do posebnih na-
grad. Pišite po pojasnila!

"Cankarjev glasnik" je vreden
naše podpore. Citajmo in
naročimo si ga, s tem pomagajo-
mo na eni strani ohraniti dobro
delavsko revijo in na drugi
strani bomo sami profitirali.

INDUSTRIJA, KI NIKOLI NE IZGUBLJA

Risar Cargill amatra, da je civilna vojna v Španiji za zgodovino zaključena, in njene posledice so dobički municipijske industrije ter kupi lobanj. Nad milijon ljudi je bilo v nji ubitih. Potroški za munitione so bili običi strani ogromni. Blizu tri leta je, od kar so fašistične horde napadle Španijo ljudstvo, da ga vrake spet nazaj v dujevno in ekonomsko sušnost. Dobiček žanjo magnati, ki trgujejo na račun človeških življenj, in drugi izkoričevalci. Avtor gorenej risbe morda smatra, da je knjiga zgodovine Španije civilne vojne zaključena. Resnica je, da nismo zadnje poglavje nič napisano. Kajti Španijo ljudstvo — četudi za enkrat pogrešeno — že z borbo za svobodo nadaljujevalo.

DUCE ZAHTEVA
KAPITULIRANJE
FRANCIE

(Nadaljevanje s 1. strani.)
to z Etiopijo najvažnejšo zvezo in njeno pristanišče Djibouti. Italija ima vsled tega pravico zahtevati kontrolo nad železnicami in prosto luke v Djiboutiju. Ekstremni fašisti pa zahtevajo, da naj Italija luko in vso francosko Somalijo osvoji, ker za Francijo zdaj itak nima drugega pomena, kakor da vlada v Parizu z njo lahko ovira gospodarski in kolonialni razmah Italije.

Ali niso že samo te vrstice
pravi literarni biser? Umotor
uma in izražanja? Kje je najti
močnejših besed, močnejše vo-
gle po ustvarjanju in enakega
oblikovanja? In "Cankarjev
glasnik" redno prinaša članke
izpod peresa tega pisatelja.

"Cankarjev glasnik" še ni-
ma tistega citatelskega kroga,
kot ga zasluzi taka revija. Bo-
riti se mora s finančnimi težko-
čami kot vsaka druga delavska
publikacija, za to je razpisana
kampanja za pridobitev novih
naročnikov.

Naročnina za nove naročnike
je v ti kampanji znatno zniža-
na. Za celo leto je naročnina
\$8, pol leta pa \$1.50. Kdor po-
slje \$1 za naročnino upravnemu-
štu, bo dobival revijo pet me-
secev.

Naročnino je poslati na "Can-
karjev glasnik", 6411 St. Clair
Ave., Cleveland, O. Zastopniki
so upravičeni do 30 odstotkov
popusta ali pa do posebnih na-
grad. Pišite po pojasnila!

"Cankarjev glasnik" je vreden
naše podpore. Citajmo in
naročimo si ga, s tem pomagajo-
mo na eni strani ohraniti dobro
delavsko revijo in na drugi
strani bomo sami profitirali.

BOJ MED CIO IN AFL
PODpora fašizmu

(Nadaljevanje s 1. strani.)
vse socialne-pričebitve, ker jih
je končno odobrila tudi Brow-
derjeva stranka? To bi bilo ne-
smiseln.

Pritisak na enotnost

Ameriškemu delavskemu gi-
banju je enotna organizacija z
enotnimi nameni danes skrajno
potrebna. Kajti če ne bo zmo-
žno, da se združi po svoji volji,
ga bo združil kak diktator po
vzoru "zdrženja" v Italiji in
Nemčiji. Tla za fašizem posta-
jajo tudi v Zed. državah ba-
vsled neslog delavskega giba-
nja, kako ugotovljam.

Skof Angelo Bartolomasi v
Italiji je v pastirskem pismu
priporočil mladim fantom, naj
se uče zrakoplovstva, da bodo
varovali svojo (fašistično)
domovino. Cudovita kooperacija
katoliške cerkve v Italiji z Mu-
ssolinijem je zapopadena tudi v
tem, da se dobili vsi vojni ka-
plani in župniki navodila, kako

ce biti pametna. V tem so pre-
pričani, da bo v slednjem slu-
čaju s pomočjo Nemčije Italija
zmagovalka na celo črto in po-
ražena Francija bo moralā dati
Mussoliniju in Hitlerju ne le
kar prvi danes od nje zahteva,
nega vse svoje kolonialne pos-
esti in na evropski celini bo ok-
rnjena ter nehal za zmerom
biti velešla.

Monakovski mir se mačuje

Ko sta se Hitler in Mussolini
sestala s Chamberlainom in Da-
ladierjem v Monakovu, sta na-
tančno vedela, kaj nameravata.
V svojem tajnem načrtu sta
imela že sklenjeno, da je čeho-
slovaške republike konec, in si
določila strategijo, katere pravilo
je, da je boljše dobivati de-
žele zlepne, nego v vojno, ker je
to cenejše. Toda danes naivna
premiera v Parizu in Londonu
plačujeva svoje zmote in njuno
izdajstvo nad Čehoslovaško že
s svojimi — ne več s tujimi po-
sestmi.

Se več oboroževanja

Mussolini bo svoje zahteve
izvojeval na en ali drug način,
je poučaril pred množico faši-
stov. Zato je potrebno, da si
Italija vlijše več topov, zara-
di več vojnih ladij, več aeropla-
nov, in da se jo popolnoma
militarizira, tudi če mora vsled
tega izginuti iz države vse, kar
se imenuje civilno življenje.
Maso je sfanatiziral za vojno
razpoloženje, ker ni dovoljena
opozicija proti militarizmu,
konservativu in pacifistom v
Franciji pa se mu pripravljajo
dati zdaj en, zdaj drugi kos,
kakor bežeči potniki v ledeni
Sibiriju, ki so metali gladnim
voljkovom kos za kosom mesec
sani, da bi jim utekli. Ko jim
je kosov zmajkal, je bilo tu-
di po njih v njihovi vpregi.

Kajti Mussolini in Hitler sta se
za trdno odločila, da morata
Anglija in Francija izginiti kot
imperialistični sili, nju pa na-
slediti italijanski in nemški im-
perializem ter s tem zavladati
nad svetom.

Tihotapstvo v "moderni
dobi"

V Jugoslaviji so oblasti od-
krije organizirane tolpe "tihotap-
cev s tujimi valutami" in ga-
mašnike, ki so krstili Jude za
katoličane, ali pa jih sprejemajo
v pravoslavno cerkev. To
prinaša dohodke nekaterim, a
ob enem razkriva novi "moder-
ni barbarizem". Prav po ameriško
kofektajo v Jugoslaviji tudi v
"dobra delovna namen".
Tako so v Beogradu nedavno
odkrili "široko zasnovano kam-
panjo kolektanja za slepce in
za vojne invalide". Kot je ob-
čej pri nas v Zed. državah, Vla-
da vse strogo preišče ko hitro

učiti ljudi za obrambo proti na-
padom z zraka, in mladina pa
kajti vsaka izmed teh de-
žel hoče pakt sebi v korist ne-
glede na druge. USSR so te de-
žele vzliz temu jako nevarne,

Sovjetska Unija ima zdaj
nad 170,000,000 prebivalcev
kakor ugotovljeno, njen zadnji
ljubšček steti.

UMWA ima težave ohraniti
pričebitev za premočarje, ki
so v sedanjih razmerah sicer
majhne največ vsled njihove
nestalen zapostenosti. Družbe
zahtevajo znižanje meze pre-
močarjev. Ri je nizka tudi če bi
bili stalno zaposteni, še veliko
bolj mizern pa so njihove raz-
mere sedaj, ko večina premočarjev
dobi priliko delati komaj
povprečna dva dni na te-
den skozi celo leto, če sploh to-
liko. V tej industriji je priza-
detih tudi veliko slovenskih de-
lavcev. Svojo mladost so pustili
vsi v rovih, zdaj, na starost, pa
— kam naj gredo?

Francija in Anglija hočeta
mir. Mir za vsako ceno. Dajeta
mir Hitlerju in Mussoliniju res
za vsako ceno, ampak samo na
druge stroške. V vojni z njima
se spustita šele, če sploh, kadar
bodo predloženi tudi njima ra-
čuni. Slaba politika sicer, am-
pak med kramarji zmerom o-
pravičljiva.

Charlie Chaplin — dober ko-
medijont in trgovec, kuje film
na račun diktatorja Hitlerja.
Slednji je Chaplinu podoben
po mustafah in po postavi.

Zidje v Nemčiji so imeli si-

ajnjé socialne ustanove

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., March 29, 1939.

A Blow At Organized Labor Throughout The Whole World

Destruction of the labor movement in Germany, Italy, Austria and now in Czechoslovakia spells no good for organized labor throughout the world.

In every one of these four countries the blame for the destruction of the labor movement can be placed on the workers' own doorstep, for in each of these countries events moved much along the same lines — the workers disagreeing, fighting amongst themselves, and unable to unify their strength for effective united opposition when the common foe, fascism, presented itself.

In our own country today the labor movement suffers from the same ailments in spite of the fact that we have experiences of these other countries from which to learn. And, let us not fool ourselves with the idea that we are removed so far from the European dictators that we have no serious cause for worry.

More imperative than ever is the need for unifying our ranks and effectively warding off every attempt the fascist and nazi groups here make for recognition. Through strengthening our own ranks in our own country first we can best help the organized labor movements in other countries, which today are forced to exist only as underground movements.

Consumer Notes

Issued by Counsel Division A. A. A.

DON'T BE FOOLED BY DIET FADS

If you must reduce, don't believe any claims that a cure-all medicine can do the trick for you, advises the Consumers' Counsel of the Agricultural Adjustment Administration.

Dieting fads are legion, but the trouble with most of them is that they are just fads. All high-sounding scientific claims about a diet or so-called "reducing agent" should be checked with your physician or an expert dietician.

One of the more common fads is that sugar is a reducing agent, actually "burns up" fat. Nothing could be further from the truth. Sugar adds calories—and weight—at an exceptionally high rate.

The reducing diet of bananas and skimmed milk—the so-called "John's Hopkins diet"—is one of the better diets, but is safe for a short time only. Normally healthy persons can safely try this diet for 10 days or so, but no longer if they want to avoid vitamin deficiencies.

Whatever your reducing diet, remember that to be safe for your health, it must keep a proper balance of protein, minerals, and vitamins.

Moderate exercise and a moderate reduction of daily consumption of calories are the only sure and safe way to reduce, declares the Counsel.

The first step in any reducing diet program is a visit to the doctor. Let him check up on your physical condition and follow his advice to the letter on what to cut down on and what to keep in the diet.

The limit that any normally healthy person should reduce and still keep on the safe side of the danger points is 2 pounds a week.

BUY GOVERNMENT-GRADED EGGS

Egg supplies swell with spring, and economy-minded consumers take advantage of the lower prices to build on the meaning of the State grades.

LABOR

(AUTHOR UNKNOWN)

I've built your ships and your railroads,

I've worked in your factories and mines,

I've built the roads you ride on,

I've crushed the wild grape for your wines.

I've worked late at night on your garments,

I've gathered the grain for your bread,

I've built the house that you live in,

I've printed the books that you're read.

I've linked the two great oceans together,

I've spanned your rivers with steel,

I've built your towering skyscrapers,

And also your automobile.

I've gone out to wrecked ships in the life-boats,

When the storm loudly cried for its prey,

I've guarded your home from marauders,

I've turned the night into day.

Wherever there's progress you'll find me,

Without me the world could not live.

And yet you would seek to destroy me,

With the meager pittance you give.

Today you may grind me in slavery,

You may dictate to me from the throne;

But tomorrow I throw off my fetters,

And am ready to claim what I own.

I am master of field and of factory,

I am mighty and you are but few.

No longer I'll bow in submission,

I am LABOR and ask for my due.

—Industrial Worker.

MINERS ASK PAY RAISE

New York.—A six-hour day, wage increases of 50¢ a day, vacations with pay and a guarantee of 200 working days a year were among the demands presented by the United Mine Workers of America, as negotiations opened with the Appalachian soft-coal operators.

Some 400 representatives of the miners and operators gathered in the ballroom of the Biltmore Hotel for negotiations for a new contract to replace the one which expires on March 31.

Walter L. Robinson, a Cleveland operator, was elected chairman of the joint conference and Thomas Kennedy of the UMWA, secretary. Pres. John L. Lewis of the UMWA introduced Vice-President Philip Murray, who read the statement of policy adopted by the international policy committee of the UMWA and explained the union demands.

OPERATORS WANT CUT

The operators countered with a proposal that discussions begin on the terms of the agreement that expired in March, 1937, under which wages were 50¢ lower than the present scale. Charles O'Neill, their spokesman, argued that the miners' demands would mean a large increase in costs, which the industry could not afford.

Lewis replied to O'Neill's arguments, declaring that the proposed wage increase would not increase production costs by 6¢c a ton, as O'Neill contended, but only by 2¢c a ton.

McDOWELL, SOCIALIST WRITE-IN CANDIDATE FOR MAYOR

Chicago, Ill.—Socialists of Chicago have launched a write-in campaign and have nominated Arthur G. McDowell, acting executive secretary of the Socialist Party, for Mayor of Chicago in the city election April 4, on a protest platform, it was announced last week.

In a statement released by the Campaign Committee it was charged that, "the Socialist Party is barred from the ballot as the result of the bi-partisan undemocratic election law, which requires 73,000 signatures of voters not previously aligned with either Republican or Democratic parties. Not even the Kelly-Nash machine could meet this requirement, if it had to."

At a very good meeting of Branch 1 JSF, last Friday many of the leaflets which the Campaign Committee has prepared for distribution could have been passed out had the organizer been present or had he sent them there beforehand.

Criticizes Removal Of Aliens From WPA Rolls

(The following item is taken from the Letters to The Editor column of the Cleveland Press.—Editor.)

To the Editor of The Press:

The WPA is purging its rolls of immigrants who have failed to acquire American citizenship, and some people evidently believe every good American should applaud this. Why keep aliens on jobs while many good Americans cannot find employment, seems to be their argument. Kick the alien off WPA rolls and out of private employment, and we'll be saved, our troubles gone.

It seems to me that these people are just as thoughtless as the man who said he's against Fascist, Nazi and Communist dictatorship yet proposed that we create concentration camps for those Americans who advocate abolition of our democratic form of government. A democracy with concentration camps!

It is not my intention to try to find excuses for those immigrants who have failed to apply for American citizenship. Personally, I believe that every immigrant owes it to himself, his family and this country to become naturalized at the earliest opportunity. Yet many of them have not done so. Why? Ignorance and indifference doubtlessly have played their part, just as fear of official red-tape and other factors. Anyway, it cannot be explained in a few words, And what I want to emphasize in the first place is just this:

These people who are now losing a chance to work for a living because they are not American citizens are honest people who are willing to work to earn a living for themselves and their families, most of them have lived here the best part of their life — lived here and worked in American industries and they belong to no other place on earth, they have built their homes here, and they are fathers and mothers of American-born and American-raised young men and women. They are also human beings.

One need not be an intellectual giant in order to see the injustice of this un-American purge, and that this will not solve our economic problems. Besides, it spells danger. Hitler started with Jews! — Ivan Jontez.

REFLECTIONS

Raymond S. Hofses, Editor Reading Labor Advocate

SOCIALISTS HAVE ALWAYS maintained that the manner in which a generation makes its living is what determines how that generation shall think and act.

That's the "law of economic determinism." However, and unfortunately, most people find such statements dry and meaningless. It's much more fun to listen to those who do understand Socialists as "crass materialists," as "atheists," etc., etc.

All right, let's talk about something new. Let's talk about fascism — and mention Socialism merely as an afterthought. Surely, even sport fans and regular readers of the funnies ought to want to know "how come?" *

FIRST, LET ME disclaim any satisfaction with the way things are shaping up in totalitarian nations. But second, I want to say that fascism is a greatly misunderstood phenomena.

Fascism is not doing kickers with castor oil. It's not hounding Jews. It's not the paganism which some influential Nazis have espoused. Those things are incidental but not fundamental.

Fundamentally, fascism is a collectivist form of society.

It is the kind of collectivism which can logically be expected when the people lack the necessary initiative and intelligence to do their own collectivizing. As it has happened, when the collectivizing is done from the top by the people who hold fast to the purpose of preserving a profit economy, not only the inanimate national resources of the nation — mills, mines, factories and farms — are brought under government control, but the people as well are so controlled; human beings, too, are collectivized by fascism.

*

I AM BEARING heavily upon that word, "collective," because it describes a process which even Socialists have been advocating for a long time and which, in varying degrees, has lately been adopted in all sections of the world, not excluding even our own United States.

When a worker is sent to a Nazi labor camp he is collectivized. But so are the boys who join up in CCC camps and the men who work on WPA jobs.

There is, of course, an important difference in the two forms of collectivism. The difference is that in Nazi-land workers are subject to the forces of a human, political autocrat. In our own country he is forced to accept human collectivization only by hunger itself. Workers can complain, they can even vote, in America.

But in spite of the fact that political democracy still obtains on this side of the world, we are constantly going deeper and deeper into a system of material and human collectivism.

*

NOW FOR THE answer to the question, "how come?"

The answer is that even those people who cannot understand the law of economic determinism are obedient subjects to that law. We are collectivizing because we have developed to a point where we make our living collectively.

The government of the United States no longer need waste many words about the evils of competition. Real competition has disappeared on most important fronts. And free competition is the foundation stone upon which the private-profit capitalist system was built.

But the family farm is no longer

the source of sustenance. The descendants of the people who raised their own flax on their own farm, spun their own yarn and wove their own cloth and made their own shirts under their own roofs now wear garments and eat food and live in houses whose production requires the collective labor of millions of people in all parts of the world and the investment of more dollars than one man could possibly amass.

Economically and industrially we are collectivized. Socially and psychologically we still are individuals. So what! Why, we must change our way of life—our thoughts and actions—to conform with the new conditions under which we have come to make our living.

*

FASCISM IS THE kind of adjustment which is made when the change is not done intelligently and by the people themselves. It cannot tolerate democracy. It enslaves and regiments human beings to the all-powerful state. That's why we Socialists are opposed to fascism even though we have always pleaded for a collective economy.

And that's why Socialists make their appeal to the people instead of to rulers. We don't need to argue for the change itself. That's coming; it will be forced upon humanity by the pressure of economic circumstances. But we do want to make the change from the bottom up, so that civil liberty will not be sacrificed and democracy will not be slaughtered as has been the case in fascist nations.

Say what you will against the dictators, they are at least a horrible object lesson of what happens to a generation which cannot and will not keep pace with the march of events. People who learn what the lesson teaches will understand that the choice is between the collective slavery of fascism and the collective industrial democracy of Socialism.

*

Chicago Guild Strike On Hearst Continues

Chicago, Ill.—The first step toward ending the 15-week-old strike of the Newspaper Guild members against the Chicago Evening American and Herald & Examiner was made when formal negotiations toward settlement were begun last week.

The offer to negotiate came from Harry Koehler, Examiner publisher, in a telephone call to Harry Wohl, CNG president.

"This," said Don Steven, CNG executive secretary, "represents the first affirmative action by the management in response to our standing request for strike settlement negotiations."

Nazi Seizure Refused U. S. Recognition

In a formal note sent to the German embassy by Acting Secretary of State Sumner Welles, in answer to the German statement that the German reich has taken over control of the government of Bohemia and Moravia under a protectorate decree, it was plainly stated that:

"The government of the United States does not recognize that any legal basis exists for the status so indicated. Nor has our government recognized Germany's seizure of Memel.

The greatest glory of a free-born people is to transmit that freedom to their children.—Havard.

"BOOK OF THE MONTH"

Whether the goose-step will lead to power or ruination for Germany only time will tell.

Will Soldiers Follow U. S. Dollar Abroad?

By SCOTT NEARING

Battle cries resound through the avenues of Washington. Republicans denounce Democrats and the leader of the Democratic party answers hotly, with epithets like "boobs" and "liars." What is the row about?

The American people know very little about international politics. With a few noteworthy exceptions, American newspapers treat international news as of no real significance when compared with football scores, prize fight returns, police court scandal and the latest gossip from Hollywood. Consequently, foreign affairs are more or less of a sealed book, except for the few who read and study the subject outside of the daily press.

Two Foreign Policies

Professor Schuman, in his work on "International Politics," writes that there are two traditional U. S. foreign policies. The first is the doctrine of isolation. The second is the Monroe doctrine. Isolation means staying at home and minding our own business. The Monroe doctrine means, in its latest phase, building a defense barrier around the Americas.

The Monroe doctrine is not isolationist. Quite the contrary, it took Secretary of State Hull to Lima early in December and led to a fierce controversy between representatives of the United States, with the backing of the Caribbean countries, and the representatives of Argentina, supported by Brazil and Chile.

Rivalry With Germany

Recent attempts of German business concerns, assisted by the German government, to penetrate the Latin America market have met with fierce economic and political resistance from U. S. politicians and businessmen. The war for Latin America trade was never more strenuously waged. U. S. representatives are, as usual, in the thick of the battle.

The United States is not practicing isolation in the Far East. On the contrary, its control of the Philippines

islands and its proposal to fortify the island of Guam, which lies directly under the Japanese archipelago, must compel it to participate actively in any struggle for the control of the Pacific.

American interests in Europe are even more important. The United Kingdom is the largest single purchaser of U. S. exports. Canada is second, France fourth and Germany fifth. America's biggest customers are in Europe. There are also heavy private investments and large unpaid war debts. European developments are a vital part of American public life.